

Bruxelles, 21.9.2023
C(2023) 6466 final

DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A COMISIEI

din 21.9.2023

privind suspendarea parțială a plății celei de a doua tranșe a sprijinului sub formă de împrumut pentru România

(Numai textul în limba română este autentic)

DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A COMISIEI

din 21.9.2023

privind suspendarea parțială a plății celei de a doua tranșe a sprijinului sub formă de împrumut pentru România

(Numai textul în limba română este autentic)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență¹, în special articolul 24 alineatul (6),

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241, obiectivul specific al Mecanismului de redresare și reziliență este de a furniza sprijin financiar statelor membre în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții, astfel cum sunt prevăzute în planurile lor de redresare și reziliență.
- (2) Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României² (denumită în continuare „Decizia de punere în aplicare a Consiliului”) prevede că Uniunea trebuie să elibereze tranșe în conformitate cu acordul de finanțare și cu acordul de împrumut, sub rezerva adoptării de către Comisie, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii care să ateste că România a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante identificate în ceea ce privește implementarea planului de redresare și reziliență.
- (3) La 16 decembrie 2022, România a transmis o cerere de plată, însoțită de o declarație de gestiune și de un rezumat al auditurilor. Cererea viza cea de a doua tranșă a sprijinului nerambursabil și cea de a doua tranșă a sprijinului sub formă de împrumut. În temeiul articolului 24 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat, cu titlu preliminar, dacă au fost atinse în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în Decizia de punere în aplicare a Consiliului. În scopul acestei evaluări, au fost luate în considerare acordurile de tip operațional încheiate între Comisie și România³ în conformitate cu articolul 20 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/241.
- (4) Secțiunea 2.2.2. din anexa la Decizia de punere în aplicare a Consiliului stabilește jaloanele și țintele relevante care trebuie atinse în mod satisfăcător pentru ca cea de a

¹ JO L 57, 18.2.2021, p. 17.

² ST 12319/21 și ST 12319/21 ADD1, nepublicată încă în *Jurnalul Oficial*.

³ Acordurile de tip operațional încheiate între Comisia Europeană și România în temeiul Mecanismului de redresare și reziliență au intrat în vigoare la 25 mai 2022.

doua tranșă a sprijinului sub formă de împrumut, în valoare de 1 080 198 230 EUR, să fie pusă la dispoziția României.

- (5) Ca urmare a evaluării prevăzute la articolul 24 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a stabilit că jalonul 129 privind semnarea contractelor pentru construirea de electroizoare noi de cel puțin 100 MW și jalonul 133 privind semnarea contractelor pentru proiectele de cogenerare de gaze de înaltă eficiență și proiectele de termoficare nu au fost îndeplinite în mod satisfăcător. În conformitate cu articolul 24 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a comunicat României evaluarea sa la 28 iunie 2023 și a informat România că își poate prezenta observațiile cu privire la evaluarea Comisiei în termen de o lună de la data comunicării respectivei evaluări.
- (6) La 6 iulie 2023, România a prezentat răspunsul său la evaluarea efectuată de Comisie în temeiul articolului 24 alineatul (6) primul paragraf din Regulamentul (UE) 2021/241. În răspunsul său, după ce a luat în considerare motivele, explicate de Comisie, pentru care aceasta a considerat că cele două jaloane nu au fost îndeplinite în mod satisfăcător, precum și calendarul necesar pentru remediere, România a informat Comisia că nu contestă evaluarea preliminară a Comisiei și s-a angajat să ia măsurile necesare pentru a asigura îndeplinirea satisfăcătoare a celor două jaloane, 129 și 133. Cu toate acestea, România a dorit să clarifice faptul că, pentru jalonul 133, a prezentat documentația necesară, inclusiv documente suplimentare pentru a remedia constatările raportului final de audit. Comisia recunoaște că România a transmis aceste documente, care au fost luate în considerare în evaluarea preliminară a Comisiei. Spre deosebire de interpretarea pe care România o dă evaluării preliminare a Comisiei, în evaluarea sa preliminară, Comisia a remarcat doar că România nu a furnizat nicio informație în legătură cu cererea nr. 2 și că acceptarea documentației suplimentare furnizate ar perturba ordinea în care sunt evaluate cererile deja depuse. Întrucât Comisia este de acord cu România în ceea ce privește informațiile prezentate, întrucât aceste informații au fost luate în considerare de către Comisie în scopul evaluării preliminare și, în plus, observațiile Comisiei au vizat un aspect diferit, această clarificare nu afectează evaluarea preliminară a Comisiei.
- (7) Pe baza justificării furnizate în cererea de plată și în răspunsul prezentat de România, Comisia consideră în continuare că jaloanele 129 și 133 nu au fost îndeplinite în mod satisfăcător.
- (8) Jalonul 129 este o măsură a progreselor înregistrate în direcția realizării obiectivului „Investiția 2. Infrastructura de distribuție a gazelor din surse regenerabile (utilizând gazele naturale în combinație cu hidrogenul verde ca măsură tranzitorie), precum și capacitățile de producție a hidrogenului verde și/sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice” din cadrul componentei 6 secțiunea F.3 din Decizia de punere în aplicare a Consiliului. Descrierea măsurii respective prevede că „Obiectivul acestei investiții este de a contribui la utilizarea hidrogenului verde în conformitate cu Strategia UE privind hidrogenul. Investiția prevede două subinvestiții: [...] instalarea de electroizoare pentru producerea hidrogenului verde. [...] Obiectivul celei de a doua subinvestiții este instalarea unor capacități de producție de hidrogen verde de cel puțin 100 MW în electroizoare, care să producă cel puțin 10 000 de tone de hidrogen din surse regenerabile până la 31 decembrie 2025.”
- (9) Jalonul 129 prevede „semnarea contractelor pentru construirea de electroizoare noi de cel puțin 100 MW, cu un volum generat preconizat de cel puțin 10 000 de tone de hidrogen din surse regenerabile.”

- (10) România nu a furnizat Comisiei o justificare corespunzătoare din care să rezulte îndeplinirea satisfăcătoare a jalonului 129 și, în urma misiunii de audit a serviciilor Comisiei, desfășurată în aprilie 2023, Comisia a identificat o serie de deficiențe legate de dovezile prezentate de România.
- (11) În primul rând, România a prezentat drept dovadă șapte contracte pentru construirea unor capacități de producție de hidrogen verde, care, potrivit României, pot fi considerate a avea o capacitate totală de producție de hidrogen de 89,79 MW. Această valoare presupusă este inferioară volumului-țintă de „*cel puțin 100 MW*”, impus de jalon.
- (12) În al doilea rând, raportul final de audit din 28 martie 2023 al Autorității de Audit din Romania (denumit în continuare „raportul final de audit”) a concluzionat că România nu a evaluat cu exactitate conformitatea ofertelor primite cu cerințele stabilite în cererea de oferte, ceea ce a condus la o încălcare a principiilor nediscriminării și egalității de tratament. În particular, mai mulți ofertanți câștigători nu au îndeplinit cerințele de eligibilitate legate de resursele proprii și de capacitatea de finanțare, întrucât nu au fost în măsură să furnizeze o scrisoare de confort valabilă. De asemenea, raportul a concluzionat că o serie de contracte au fost semnate înainte de finalizarea evaluării tehnice și economice a ofertelor sau înainte ca autoritatea contractantă să fi primit răspunsul ofertanților la solicitarea sa de clarificări. Totodată, raportul a constatat că ofertanților li s-au acordat termene diferite pentru a răspunde unor astfel de solicitări și că nici aceste termene nu erau în concordanță cu specificațiile din cererea de oferte. În unele cazuri, ofertanții au putut transmite documentele lipsă după încheierea contractelor. Autoritatea contractantă nu a respins aceste oferte, astfel cum s-ar fi impus, potrivit dispozițiilor prevăzute în cererea de oferte.
- (13) Pentru a remedia aceste constatări din raportul final de audit, România a transmis un nou set de scrisori de confort prezentate de ofertanții câștigători. Autoritatea de Audit din România a concluzionat că, fără a aduce atingere evaluării validității lor, aceste scrisori de confort au fost emise după expirarea termenului stabilit pentru depunerea lor și, ținând seama de faptul că atribuirea contractelor de achiziții publice s-a desfășurat în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale, acceptarea documentației de atribuire transmise cu întârziere a încălcat principiul egalității de tratament a tuturor ofertanților.
- (14) Pe baza celor de mai sus, Autoritatea de Audit din România a concluzionat în raportul său final de audit că procesul de selecție a fost deficitar, iar România atribuisse în mod arbitrar contractele respective. Prin urmare, având în vedere natura procedurii de selecție (adică procedură de ofertare concurențială), Autoritatea de Audit din România a recomandat reluarea cererii de oferte, întrucât nu a existat nicio posibilitate de rectificare *ex post* a deficiențelor sus-menționate.
- (15) În aceste circumstanțe, ținând seama de constatările Autorității de Audit din Romania referitoare la valabilitatea contractelor respective, Comisia nu deține asigurări rezonabile că dovezile prezentate de România atestă în mod corespunzător îndeplinirea jalonului 129, în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.
- (16) Jalonul 133 este o măsură a progreselor înregistrate în direcția realizării obiectivului „Investiția 3. Dezvoltarea unei producții combinate de energie termică și energie electrică (CHP) pe gaz flexibile și de înaltă eficiență în sectorul încălzirii centralizate, în vederea atingerii unei decarbonizări adânci” din cadrul componentei 6 secțiunea F.3 din Decizia de punere în aplicare a Consiliului. Descrierea măsurii respective prevede

că „obiectivul investiției este de a contribui la abordarea provocărilor cu care se confruntă România în tranziția de la sursele de energie pe bază de cărbune și lignit. În special, investiția va asigura furnizarea de energie termică consumatorilor în contextul eliminării treptate a producției de energie electrică și termică pe bază de cărbune. Investiția va duce la instalarea unei capacități de producție combinată de energie termică și energie electrică pe gaz adaptate exigențelor viitorului, flexibile și de înaltă eficiență, care să permită utilizarea gazelor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon, de cel puțin 300 MW” până la jumătatea anului 2026.

- (17) Jalonul 133 din Decizia de punere în aplicare a Consiliului prevede „semnarea contractelor pentru construirea sau modernizarea cogenerării de gaze de înaltă eficiență în termoficare, conform definiției din Directiva 2010/31/UE. Criteriile de selecție vor asigura respectarea Orientărilor tehnice privind aplicarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” (2021/C58/01), mai ales condițiile prevăzute în anexa III. Investițiile vor înlocui cel puțin aceeași capacitate a instalațiilor de producere a energiei electrice și/sau a energiei termice (ca de exemplu pe bază de cărbune, lignit sau petrol) care generează emisii de carbon semnificativ mai mari, ceea ce va duce la o scădere a emisiilor de GES.”
- (18) România nu a furnizat Comisiei o justificare corespunzătoare din care să rezulte îndeplinirea satisfăcătoare a jalonului 133.
- (19) În primul rând, România a prezentat ca dovadă trei contracte pentru construirea sau modernizarea de capacități de producție combinate de energie termică și energie electrică (CHP) pe gaz, adaptate exigențelor viitorului, flexibile și de înaltă eficiență. În conformitate cu Decizia de punere în aplicare a Consiliului, construirea sau modernizarea unei capacități de producție combinată de energie termică și energie electrică ar trebui să asigure furnizarea de căldură prin încălzire centralizată. Pentru unul dintre aceste trei contracte (contractul de finanțare nr. 4), Comisia nu deține asigurări rezonabile că există o legătură cu necesarul de încălzire centralizată, dat fiind că (i) participantul câștigător nu deține autorizații de exploatare a centralelor electrice și de furnizare a energiei termice pentru o rețea de termoficare centralizată, (ii) capacitatea producție combinată de energie termică și energie electrică care urmează să fie instalată este disproporționată în raport cu capacitatea de încălzire centralizată a municipalității adiacente și (iii) ofertantul câștigător nu are acces la această rețea de termoficare centralizată, care este exploatată în prezent de o altă societate în baza unui contract de concesiune. În plus, două dintre aceste trei contracte (contractele de finanțare nr. 1 și nr. 4) includ clauze de plată și de reziliere, demonstrând că respectivele contracte au fost atribuite fără a se asigura faptul că investiția va contribui la încălzirea centralizată.
- (20) În al doilea rând, constatările raportului final de audit al Autorității de Audit din România arată că România nu a evaluat cu acuratețe conformitatea ofertelor primite cu cerințele stabilite în cererea de oferte, în special în ceea ce privește aceleași două contracte sus-menționate. Cei doi participanți câștigători nu au îndeplinit cerințele de eligibilitate în ceea ce privește: (i) capacitatea de finanțare, în unul dintre cazuri și (ii) dovada dreptului de proprietate și a faptului că terenul de construcție era negrevat de sarcini, în celălalt caz. Acest lucru a determinat Autoritatea de Audit din România să concluzioneze că România a atribuit în mod arbitrar contractele, încălcând cerințele cererii de oferte.
- (21) Pentru a remedia aceste constatări din raportul final de audit, România a transmis Comisiei documente suplimentare cu privire la cele două contracte, mai exact o

presupusă scrisoare de confort pentru a dovedi capacitatea de finanțare a participantului câștigător și o copie a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/24.4.2023 pentru facilitarea transferului de proprietate publică între stat și municipalitățile locale și achitarea datoriilor, împreună cu o modificare a contractului, introducând o clauză de plată. Totuși, aceste documente suplimentare nu remediază preocupările exprimate de Autoritatea de Audit din România, având în vedere că documentul furnizat pentru a dovedi capacitatea de finanțare a participantului câștigător nu constituie o scrisoare de confort, întrucât ea nu conține un angajament necondiționat de a acoperi necesarul de lichidități al participantului pentru finanțarea proiectului, iar data emiterii este ulterioară expirării termenului stabilit pentru depunerea acesteia. De asemenea, nu a fost furnizată nicio dovadă a dreptului de proprietate și a faptului că terenul de construcție era negrevat de sarcini. În aceste circumstanțe, ținând seama de constatările Autorității de Audit din România referitoare la atribuirea arbitrară a contractelor respective și la absența unei legături suficiente între contracte și furnizarea de încălzire centralizată, Comisia nu deține asigurări rezonabile că dovezile prezentate de România atestă în mod corespunzător îndeplinirea jalonului 133, în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

- (22) Prin urmare, având în vedere că jaloanele 129 și 133 din cadrul cererii de plată a României nu sunt îndeplinite în mod satisfăcător, este oportun ca plata împrumutului pentru cea de a doua tranșă a sprijinului sub formă de împrumut să fie suspendată parțial, în temeiul articolului 24 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/241.
- (23) În temeiul articolului 24 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a stabilit quantumul suspendat prin aplicarea metodologiei pentru stabilirea suspendării plăților în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență, explicată în Comunicarea sa din 21 februarie 2023⁴.
- (24) În observațiile sale, România nu a furnizat nicio observație cu privire la quantumul care urmează să fie suspendat.
- (25) În conformitate cu metodologia pentru stabilirea suspendării plăților în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență:
- i. valoarea unitară pentru fiecare jalon a fost derivată prin împărțirea sprijinului sub formă de împrumut – în valoare de 14 942 153 000 EUR, pus la dispoziția României prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului – la numărul de jaloane și ținte din decizia respectivă, aferente sprijinului sub formă de împrumut (210);
 - ii. s-a aplicat un coeficient de 0,5 pentru ambele jaloane, întrucât ambele reprezintă jaloane intermediare care sunt urmate de o țintă ulterioară, aferentă aceleiași investiții;
 - iii. pentru jalonul 129 nu s-a aplicat nicio reducere suplimentară a valorilor unitare corectate pe baza progreselor înregistrate în direcția îndeplinirii acestor jaloane, având în vedere că dovezile prezentate nu atestă în mod corespunzător faptul că s-au înregistrat progrese în direcția îndeplinirii acestui jalon. Cu toate acestea, pentru jalonul 133, dovezile prezentate atestă în mod corespunzător faptul că a

⁴ Anexa II la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu, intitulată „Mecanismul de redresare și reziliență: situația după doi ani Un instrument unic aflat în centrul transformării verzi și digitale a UE, COM(2023) 99 final, adoptată la 21 februarie 2023.

fost semnat un contract și, prin urmare, s-a aplicat un coeficient de corecție descrescătoare de 0,5.

- (26) Aplicarea metodologiei pentru stabilirea suspendării plăților în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență, astfel cum s-a menționat mai sus, duce la un quantum de 53 364 833 EUR care trebuie suspendat.
- (27) În temeiul articolului 24 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/241, suspendarea se ridică numai atunci când România ia măsurile necesare pentru a asigura îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor 129 și 133.
- (28) În temeiul articolului 24 alineatul (8) din Regulamentul (UE) 2021/241, dacă România nu ia măsurile necesare în termen de șase luni de la adoptarea prezentei decizii de punere în aplicare a Comisiei, Comisia are obligația să reducă proporțional quantumul sprijinului sub formă de împrumut, după ce i-a acordat statului membru în cauză posibilitatea de a își prezenta observațiile în termen de două luni de la comunicarea concluziilor sale.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Suspendarea plății sprijinului sub formă de împrumut

Se suspendă plata sumei de 53 364 833 EUR din cea de a doua tranșă a sprijinului sub formă de împrumut, astfel cum se prevede în secțiunea 2.2.2 din anexa la Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României.

Articolul 2

Destinatar

Prezenta decizie se adresează României.

Adoptată la Bruxelles, 21.9.2023

*Pentru Comisie,
Paolo GENTILONI
Membru al Comisiei*

COPIE LEGALIZATĂ
Pentru Secretarul General

Martine DEPRez
Director
Procesul decizional și colegialitatea
COMISIA EUROPEANA